

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

RELATIEF

toneelspel in vier bedrijven

door

Peter de Kemel

1880

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2217

DOEMSDAG

Toneelspel in twee korte bedrijven

door

Hans Kilian

Toneelfonds J. Janssens – Antwerpen
2016
Nr. 2405

PERSONAGES

(2à3 dames – 3à4 heren)

Verwer, pensionhouder
Hilde, zijn dochter
Salemons, een gast
Magda, een vrouw
Wim Been, een student
Jade (man of vrouw)

Radiostemmen.

DECOR

De eetkamer van een eenvoudig pension.
Achter of naast het toneel bevindt zich een zitkamer waar een krakende radio bijna voortdurend aanstaat. Aan de andere zijde is een deur naar buiten.

EERSTE BEDRIJF**Scène 1**

(Het is slecht weer. Twee gasten zitten nog aan de koffie of thee. Uit een onzichtbare radio klinkt langzame muziek.)

VERWER : *(komt op)* Het ziet er naar uit dat het gaat stormen. Ik zal dadelijk maar eens gaan kijken of alle luiken gesloten zijn. *(Af met enkele lege kopjes.)*

MAGDA : Hij is nog bang voor de storm. Net of een beetje storm nog iets te betekenen heeft, als we over een paar dagen allemaal dood zullen zijn.

SALEMONS : In de lente kan het soms lelijk stormen. De regen zou overigens het neerkomen van radioactieve stofdeeltjes kunnen bespoedigen en zo ook ons einde.

(De buitendeur vliegt open. Een jongen? met een wollen sjaal voor zijn gezicht komt binnen. Alleen zijn ogen zijn zichtbaar.)

MAGDA : Kom gauw verder. Gauw! We wisten niet dat er nog iemand anders in leven was gebleven.

JADE : Dank u.

MAGDA : Uw gezicht...

SALEMONS : Ik vrees dat wij u hier niet kunnen helpen.

JADE : Ik verlang niets anders dan een kamer waar ik wat kan rusten. Over enkele dagen zal ik wel dood zijn.

MAGDA : Dan zullen we wel allemaal dood zijn. Heeft u Brussel gezien?

JADE : Ik was op weg naar Brussel toen de stad gebombardeerd werd. Het was ontzettend...

MAGDA : Zijn er nog overlevenden?

JADE : Niets dan wat levende lijken. Half verbrand en kermend van de pijn. Heeft u hier

radio? Alle televisiestations zijn uitgevallen.

SALEMONS : In de zitkamer. *(wijst met het hoofd)*

MAGDA : Is uw gezicht...?

JADE : De flits van een bom. Het is lelijk verbrand.

SALEMONS : Er is nu ook een bom in de omgeving van New York terecht gekomen, maar heeft het centrum gemist. De Amerikanen nemen tegenmaatregelen.

VERWER : *(Terwijl hij de kamer weer binnenkomt.)* Ik heb de luiken gesloten. Hallo?

JADE : *(half verstaanbaar)* Ik wil graag een kamer.

VERWER : U kunt er zo een nemen. Ik laat niemand meer betalen. Bent u gewond in uw gezicht, jongeheer?

JADE : *(steeds moeizamer)* Verbrand door de flits van een bom. En door de splinters van de voorruit van mijn wagen. Ik zal hier niet lang blijven.

(Verwer en Jade af door binnendeur. De gasten roerend zwijgend in hun kopjes)

Scène 2

(Verwer komt weer terug om verder af te ruimen.)

VERWER : Geloven jullie dat zijn gezicht echt verbrand is? Hij maakt mij nieuwsgierig. Misschien is het wel een spion.

SALEMONS : Het is nu te laat voor spionnen, waarde heer. Veel te laat.

(Verwer af. De wind neemt toe. Uit de zitkamer komt Wim Been.)

BEEN : *(opgewonden)* Ze hebben zojuist een voltreffer op Moskou en Sint Petersburg gegooid. Totaal van de kaart geveegd.

SALEMONS : Net als Londen, Parijs, Brussel, Kiev, Bagdad en noem maar op. En niemand die precies weet wie er nu eigenlijk precies begonnen is. Pakistan? Irak? Of toch die terroristen in de Oekraïne? Wie moet wat nog geloven? Nu iedereen wel over kernwapens lijkt te beschikken...

BEEN : Antwerpen is tot nu toe gespaard, maar voor hoelang? Italië en Spanje schijnen nog buiten schot gebleven. En die bom op New York was geen voltreffer. Er moeten nog heel wat mensen in leven zijn. Als ze maar snel genoeg zijn, zodat er geen nieuwe raketten kunnen worden afgeschoten.

SALEMONS : Welnee. Ik durf te wedden dat mijn geliefde Amsterdam ook al een puinhoop is. En nu China ook India is binnentrokken... Dit betekent het einde van alle partijen. Je schijnt maar niet te willen beseffen, dat wij op die ogenblik langzaam sterven aan de gevolgen van radioactiviteit. Jij bent jong, jij voelt je niet ziek en dat is voor jou op dit moment genoeg om optimistisch te blijven.

MAGDA : We hebben een nieuwe gast, uit Brussel. Althans iemand die op weg was naar Brussel. Zijn gezicht is lelijk verbrand.

BEEN : (*belangstellend*) Misschien is hij een boodschapper van de dood. Zijn gezicht is zeker niet veel meer dan vel en been?

SALEMONS : (*grinnikt*) Je hebt zeker te veel films gezien, jongeman.

MAGDA : Ik ben het met meneer Verwer eens. Ik geloof vast dat het een spion is!

BEEN : Wat valt hier nog te spioneren? Het is overal een puinhoop, met miljoenen lijken. Sinds die bom gevallen is, hebben we geen vliegtuig meer gezien.

SALEMONS : Eigenlijk is het een wonder dat we nog leven, ook al is het nog maar voor een paar dagen. Ik weet niet hoe de Amerikanen erover dachten, maar in Nederland hadden wij ons er een heel andere voorstelling van gemaakt. Ik heb nooit gedacht dat ik het ooit boven een kop koffie zou kunnen bespreken. Als ik er al over nagedacht heb, dan moet ik gedacht hebben aan een massavlucht en aan mensen die schuilden in bomvrije kelders.

BEEN : Misschien hebben ze wel een niet besmette bom gebruikt. Het is best mogelijk dat we in leven blijven. (*Salemons reageert vaderlijk*)

MAGDA : Waarom hebben ze dan geen hulp gestuurd? Waarom is dan niemand hierheen gekomen om te zien of er nog overlevenden zijn? Omdat de lucht overal radioactief is. Daarom.

Scène 3

(Verwer komt binnen om de laatste kopjes te halen.)

VERWER : Dat zullen we gauw genoeg ontdekken. De eerste symptomen... *(Stopt snel omdat Hilde binnenkomt.)* We hebben een nieuwe gast. Een jongeman.

HILDE : Nog een? Nog een student?

VERWER : Dat weet ik niet. Het lijkt me een Pool of een Rus. Hij zegt dat hij Jade heet.

HILDE : Een Rus? Wat denk jij ervan, Wim?

BEEN : *(schouderophalend)* Hij zegt dat hij het slachtoffer is van de bom. Waarom zouden we hem niet geloven? *(Loopt naar de zitkamer. Ook Verwer verdwijnt.)*

SALEMONS : *(Leest mompelend een gedicht op; niemand reageert, gaat bij Magda zitten.)* Ziet u iets buiten?

MAGDA : De wind.

SALEMONS : De wind zelf is onzichtbaar, men kan alleen de gevolgen van zijn kracht zien.

MAGDA : Nee, ik zie de wind wel.

SALEMONS : Toen ik nog een jongen was, hield ik van de wind. Je kon vliegers oplaten en soms vlogen de hoeden van de mensen in de gracht.

MAGDA : Woei het veel in Amsterdam? Ik ben er maar eenmaal geweest.

SALEMONS : Niet zoveel dat ik er genoeg van kreeg. Ik geloof dat ik Amsterdam hier mis. Precies zoals u Brussel moet missen.

MAGDA : Acht weet u, Brussel is geen stad die men mist. Brussel is een stad die men altijd bij zich draagt. Brussel is een vrouwelijke stad. Amsterdam lijkt mij een mannelijke stad.

SALEMONS : Hm, zo heb ik er nog nooit over nagedacht. *(Uit de zitkamer klinkt nu de radiomuziek.)* Dat zal de BBC wel eens kunnen zijn. *(Tegen Been die nu binnen komt.)* Is dat Londen?

BEEN : Misschien. Of anders de Wereldomroep. Alle zenders zijn gestoord.

RADIOSTEM : Ik herhaal. Londen is gespaard. Alle andere berichten worden bij deze tegengesproken. Er is geen bom op de stad terecht gekomen. Er wordt veronder-